

بسمه تعالی
دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گراش
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (EDC)
طرح درس روزانه (lesson Plan)

نام درس: مراقبت های جامع پرستاری در بخش های ویژه	تعداد واحد: ۲ واحد نظری	تعداد دانشجو: ۳۲ نفر	رشته: پرستاری
مقطع تحصیلی: کارشناسی	نمیسال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴	مدرس: سرکار خانم فرجی / خانم دکتر حق شناس	پیش نیاز: پرستاری بزرگسالان / سالمندان (۱-۳)

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱
	عنوان جلسه: آشنایی با بخش مراقبتهای ویژه، مرور آناتومی و فیزیولوژی گردش خون قلب، سیستم هدایت قلب
هدف کلی:	
• آشنایی با بخش مراقبتهای ویژه، آناتومی و فیزیولوژی قلب، گردش خون قلب، سیستم هدایت قلب	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- تعاریف بخش مراقبت های ویژه را بیان کند.	
۲- ساختار، تجهیزات، نیروی انسانی در بخش عمومی و بخش مراقبت ویژه را مقایسه کند.	
۳- خصوصیات گردش خون قلب را بیان کند.	
۴- آناتومی سیستم هدایتی را شرح دهد.	
۵- الکتروکاردیوگرافی و الکتروکاردیوگرام را تعریف کند.	
۶- کاربردهای الکتروکاردیوگرافی را بیان کند.	
۷- نحوه عملکرد سیستم هدایتی قلب را بفهمد و آن را توضیح دهد.	
۸- الکتروفیزیولوژی فعالیت الکتریکی سلولهای عضله قلب (دپولاریزاسیون و رپلاریزاسیون) را بفهمد.	
۹- تفاوت دپولاریزاسیون و رپلاریزاسیون سلول معمولی با سلول میوکارد را بیان کند.	

شماره جلسه: ۲	مدت تدریس: ۲ ساعت
عنوان جلسه: آشنایی با اساس الکتروکاردیوگرافی	
هدف کلی:	
• آشنایی با اساس الکتروکاردیوگرافی	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
1- الکتروکاردیوگرافی و الکتروکاردیوگرام را تعریف کند.	
2- کاربردهای الکتروکاردیوگرافی را بیان کند.	
3- نحوه عملکرد سیستم هدایتی قلب را بفهمد و آن را توضیح دهد.	
4- الکتروفیزیولوژی فعالیت الکتریکی سلولهای عضله قلب (دپولاریزاسیون و رپلاریزاسیون) را بفهمد.	
5- تفاوت دپولاریزاسیون و رپلاریزاسیون سلول معمولی با سلول میوکارد را بیان کند.	
6- پتانسیل عمل سلولهای سیستم هدایت قلب را درک و سپس مراحل آن را شرح دهد.	
7- دوره تحریک پذیری مطلق و نسبی سلول عضله قلب را درک و سپس بیان کند.	
8- محل اتصال لیدهای دو قطبی اندامها، یک قطبی اندامها و لیتهای سینه را بطور صحیح توصیف می کند.	
10- مسیر ایمپالس الکتریکی در لیدهای اندامی و سینه ای را شرح می دهد.	
11- محل قرار گیری لیدهای اضافی سینه ای را بطور صحیح توصیف می کند. (لیدهای سمت راست و پشتی سینه ای)	
12- مانیتورینگ ریتم قلبی با لید MCL1، ۳ لید، ۵ لیدی، تله متری (مانیتورینگ از راه دور) و هولترمایتورینگ را درک و توضیح می دهد.	

شماره جلسه: ۳	مدت تدریس: ۲ ساعت
عنوان جلسه: بررسی اجزا یک ضربه الکتریکی قلب	
هدف کلی:	
• آشنایی و بررسی اجزا یک ضربه الکتریکی قلب	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
1- خط ایزوالکتریک در نوار قلب تعریف و تشخیص دهد.	

- 2- فاصله (INTERVAL) و قطعه (SEGMENT) را تعریف و تشخیص دهد.
- 3- منشاء تولید موج P را بیان کند ، اندازه طول و عرض موج طبیعی را شرح می دهد و آن را محاسبه کند.
- 4- منشاء ایجاد فاصله PR را بیان کند، اندازه طبیعی آن را محاسبه کند.
- 5- منشاء ایجاد قطعه PR را بیان کند ، اندازه طبیعی را تشخیص دهد و آن را محاسبه کند.
- 6- منشاء کمپلکس QRS را بیان کند، اندازه طبیعی آن را محاسبه کند.
- 7- نحوه نامگذاری کمپلکس QRS و مسیر دپلاریزاسیون بطنی را با ترسیم شکل قلب، بیان کند.
- 8- اشکال مختلف کمپلکس QRS را نام گذاری کند.

شماره جلسه: ۴	مدت تدریس: ۲ ساعت
عنوان جلسه: ادامه بررسی اجزا یک ضربه الکتریکی قلب و بررسی آریتمی های سینوسی	
هدف کلی:	
• آشنایی و بررسی اجزا یک ضربه الکتریکی قلب	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- نحوه ایجاد کمپلکس QRS در لیدهای سینه ای و لیدهای اندامها را تشخیص و ترسیم کند.	
۲- مدت زمان کمپلکس QRS، ارتفاع یا ولتاژ QRS، موج Q، تغییرات ارتفاع کمپلکس QRS، مدت زمان VAT را محاسبه کند.	
۳- منشاء ایجاد قطعه ST را بیان کند و افزایش و یا کاهش ارتفاع قطعه ST را تشخیص دهد و علت آن را بیان کند.	
۴- منشاء ایجاد موج T ، اندازه طبیعی آن در لیدهای اندامی و سینه ای را بیان کند و علت موارد غیر طبیعی بیان کند.	
۵- فاصله QT محاسبه کند و تفاوت اندازه در زن و مرد بیان کند.	
۶- علت ایجاد موج U را بیان کند و آن را تشخیص دهد.	
۷- روشهای مختلف تعیین تعداد ضربان قلب را بیان و سپس محاسبه انجام دهد.	
۸- حدود طبیعی محور قلب را بیان کند و محور قلب را تعیین کند.	
۹- آریتمی را تعریف کند.	
۱۰- مکانیسم های ایجاد آریتمی را نام ببرد.	
۱۱- مکانیسم پدیده ورود مجدد (Reentry) را توضیح دهد.	
۱۲- علل بروز آریتمی را نام ببرد.	

- ۱۳- تاکی کاردی سینوسی را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.
- ۱۴- برادی کاردی سینوسی را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.
- ۱۵- آریتمی سینوسی را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد...

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۵
	عنوان جلسه: بلوک هدایتی گره سینوسی دهلیزی و آریتمی های با منشاء سلولهای دهلیزی
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی بلوک هدایتی گره سینوسی دهلیزی و آریتمی های با منشاء سلولهای دهلیزی 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند::	
۱- علت اختلالات هدایتی قلبی (بلوک قلبی) را بیان کند.	
۲- علت بروز وقفه سینوسی (Sinus pause) را نام برد و تغییرات ECG آن را تشخیص دهد و آن را ترسیم کند.	
۳- علت بروز بلوک راه خروجی گره سینوسی (Sinus Exit Block) را نام برد و تغییرات ECG آن را تشخیص دهد و آن را ترسیم کند.	
۴- کمپلکس زودرس دهلیزی (PAC) را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.	
۵- تاکی کاردی حمله ای دهلیزی (PAT) را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.	
۶- فلاتر دهلیزی را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.	
۷- فیبریلاسیون دهلیزی (AF) را تعریف کند و تغییرات EKG را تشخیص دهد. علت و درمان آن را توضیح دهد.	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۶
	عنوان جلسه: آشنایی با نارسایی مزمن کلیه و مقدمه ای بر دیالیز
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با نارسایی مزمن کلیه و درمان و مراقبت های پرستاری 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>۱- نارسایی مزمن کلیه را تعریف کند.</p> <p>۲- شایع ترین علل و سایر علل نارسایی مزمن کلیه بیان کند.</p> <p>۳- سیر و مراحل نارسایی مزمن کلیه را توضیح دهد.</p> <p>۴- روشهای تشخیصی نارسایی مزمن کلیه را توصیف کند.</p> <p>۵- تظاهرات بالینی در سیستم های مختلف بدن در بیمار با نارسایی مزمن کلیه توضیح دهد.</p> <p>۶- درمان و مراقبت های لازم با توجه به علائم بالین در هر سیستم بدن بداند و آن را تشریح کند.</p> <p>۷- دیالیز را تعریف کند.</p> <p>۸- تاریخچه انجام دیالیز در دنیا و ایران بیان کند.</p> <p>۹- اهداف درمان با دیالیز را توصیف کند.</p> <p>۱۰- موارد کاربرد دیالیز را ذکر کند.</p>	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۷
	عنوان جلسه: اساس کار در دیالیز و همودیالیز
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با انواع دیالیز و بخش همودیالیز 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>در پایان این درس فراگیر بتواند:</p> <p>۱- شرایط انجام دیالیز اورژانسی در بیماران مزمن کلیه را توضیح دهد.</p> <p>۲- موارد اندیکاسیون نسبی و غیر اورژانسی دیالیز را نام ببرد.</p> <p>۳- تفاوت انجام دیالیز اجباری تاخیری و دیالیزی اختیاری زود هنگام را بیان کند.</p> <p>۴- موارد کاربرد دیالیز اختیاری زود هنگام را نام ببرد.</p>	

- ۵- تاثیر انجام دیالیز بر سستمهای مختلف بدن را توضیح دهد.
- ۶- سه اصل مهم فیزیولوژیک در دیالیز را توضیح دهد.
- ۷- انواع دیالیز را تعریف کند.
- ۸- عوامل تاثیر گذار بر انجام یک همودیالیز موثر را بیان کند.
- ۹- مشخصات بخش همودیالیز را توصیف کند.
- ۱۰- خصوصیات پرستار بخش همودیالیز را بیان کند.
- ۱۱- بخش اساسی دستگاه همودیالیز را نام برد.
- ۱۲- مشخصات انواع محلولهای همودیالیز را بیان کند.
- ۱۳- انواع دیالیزورها را نام برد و مشخصات آن را بیان کند.
- ۱۴- از نحوه پرایم کردن ست ها و صافی دیالیز آگاه باشد.
- ۱۵- آیتم های سیستم مانیتورینگ دستگاه همودیالیز و نحوه برطرف کردن مشکلات آن را بیان کند.

شماره جلسه: ۸	مدت تدریس: ۲ ساعت
عنوان جلسه: ادامه همو دیالیز و مراقبتهای پرستاری در بیماران دیالیزی	
هدف کلی:	
• آشنایی دانشجویان با روش همودیالیز و مراقبتهای پرستاری قبل، حین و پس از همودیالیز	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- روش های هپارینزاسیون سیستم همودیالیز را شرح دهد.	
۲- روش های انجام دیالیز بدو هپارین و کاربرد آن را بیان کنید.	
۳- انواع دسترسی ها به گردش خون بیمار را نام برد.	
۴- موارد استفاده از شانت شریانی وریدی، عوارض های آن و نحوه مراقبت از آن را بیان کند.	
۵- روشهای مختلف فیستول شریانی وریدی را نام برده و معایب و عوارض هر کدام توضیح دهد.	
۶- نحوه انجام همودیالیز از طریق فیستول را توصیف کند.	
۷- عوارض و مراقبتهای لازم از فیستول را توضیح دهد.	
۸- مراقبتهای پرستاری از بیمار دارای کنتر ورید ساب کلاوین را توضیح دهد.	
۹- مراقبتهای پرستاری قبل، حین و پس از همودیالیز را تشریح کند.	

- ۱۰- علت بروز افت فشار خون در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۱- علت بروز کرمپ عضلانی در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۲- علت بروز سندرم عدم تعادل در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۳- علت بروز تهوع ، استفراغ ، تنگی نفس و سردرد در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۴- علت بروز لخته ، خونریزی، همولیز، افزایش فشار خون در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۵- علت بروز آنژین صدری، آریتمی، تب ، آمبولی هوا، سندرم آب سنگین و تحریک پذیری سیستم ایمنی و واکنش های آلرژیک در حین همودیالیز، علایم آن، نحوه پیشگیری و مداخلات درمانی را بیان کند.
- ۱۶-آموزشهای لازم در زمینه تغذیه بیماران همودیالیزی را بیان کند.

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۹
	عنوان جلسه: آریتمی های جانکشنال
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با انواع آریتمی های جانکشنال و اقدامات درمانی - مراقبتی آنها 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<ul style="list-style-type: none"> دانشجو قادر باشد : <ul style="list-style-type: none"> انواع آریتمی های با منبع جانکشن را نام ببرد. مشخصات الکتروکاردیوگرام هر کدام را بیان کند. علل ایجاد آریتمی های جانکشنال را شرح دهد. علایم و نشانه های انواع آریتمی های جانکشنال را توضیح دهد. داروهای مورد استفاده در درمان آریتمی های جانکشنال را بیان کند. اقدامات درمانی غیردارویی مربوط به آریتمی های جانکشنال را ذکر کند. مراقبتهای پرستاری مربوط به آریتمی های جانکشنال را شرح دهد. 	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۰
	عنوان جلسه: بلاکهای گره دهلیزی- بطنی
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با انواع بلاکهای گره دهلیزی- بطنی و اقدامات درمانی- مراقبتی آنها 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>در پایان این درس فراگیر بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱-انواع بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را نام ببرد. ۲-مشخصات الکتروکاردیوگرام هر کدام را بیان کند. ۳-علل ایجاد بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را شرح دهد. ۴-علائم و نشانه های انواع بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را توضیح دهد. ۵-داروهای مورد استفاده در درمان انواع بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را بیان کند. ۶-اقدامات درمانی غیردارویی مربوط به بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را ذکر کند. ۷-مراقبتهای پرستاری مربوط به بلاکهای گره دهلیزی- بطنی را شرح دهد. 	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۱
	عنوان جلسه: آریتمی های بطنی
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با انواع آریتمی های بطنی و اقدامات درمانی- مراقبتی آنها 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>در پایان این درس فراگیر بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱-انواع آریتمی های با منبع بطن را نام ببرد. ۲-مشخصات الکتروکاردیوگرام هر کدام را بیان کند. ۳-علل ایجاد آریتمی های بطنی را شرح دهد. ۴-علائم و نشانه های انواع آریتمی های بطنی را توضیح دهد. ۵-داروهای مورد استفاده در درمان آریتمی های بطنی را بیان کند. ۶-اقدامات درمانی غیردارویی مربوط به آریتمی های بطنی را ذکر کند. ۷-مراقبتهای پرستاری مربوط به آریتمی های بطنی را شرح دهد. 	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۲
	عنوان جلسه: احیاء قلبی ریوی پایه
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با اصول احیاء قلبی ریوی پایه 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>در پایان این درس فراگیر بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- نحوه تشخیص ایست قلبی - تنفسی را بیان کند. ۲- احیاء قلبی-ریوی- مغزی پایه را تعریف کند. ۳- مراحل زنجیره حیات را توصیف کند. ۴- اهمیت احیاء قلبی-ریوی با کیفیت بالا و اثر آن در بقاء را شرح دهد. ۵- روشهای پایه برقراری راه هوایی را توضیح دهد. ۶- نحوه صحیح انجام ماساژ قلبی را شرح دهد. ۷- عملکرد دستگاه دفیبریلاتور خارجی خودکار را بیان کند. 	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۳
	عنوان جلسه: احیاء قلبی-ریوی-مغزی پیشرفته
هدف کلی:	
<ul style="list-style-type: none"> آشنایی دانشجویان با اصول احیاء قلبی-ریوی- مغزی پیشرفته 	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
<p>در پایان این درس فراگیر بتواند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- احیاء قلبی-ریوی- مغزی پیشرفته را تعریف کند. ۲- تجهیزات مورد نیاز برای احیاء قلبی-ریوی- مغزی پیشرفته را نام ببرد. ۳- روشهای پیشرفته برقراری راه هوایی را بیان کند. ۴- داروهای مورد نیاز در فرآیند احیاء را ذکر کند. ۵- نحوه کار با دستگاه الکتروشوک را توضیح دهد. ۶- مراحل احیاء در آریتمی های فیبریلاسیون و تکیکاردی بطنی را ذکر دهد. ۷- مراحل احیاء در آریتمی های آسیستول و جدایی الکترومکانیکال را بیان دهد. ۸- اقدامات حمایتی مورد نیاز پس از یک فرآیند احیاء موفق را شرح دهد. 	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۴
	تغییرات نوار قلب در سندروم حاد کرونر و اختلالات الکترولیتها
هدف کلی:	
• آشنایی دانشجویان با تغییرات نوار قلب در سندروم حاد کرونر و اختلالات الکترولیتها	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- تغییرات نوار قلب در سندروم حاد کرونر را بیان کند.	
۲- تغییرات نوار قلب در اختلالات الکترولیتها را شرح دهد.	
۳- اقدامات درمانی - مراقبتی مربوط به آریتمی های ناشی از اختلالات الکترولیتها را توضیح دهد.	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۵
	عنوان جلسه: مراقبتهای جراحی قلب
هدف کلی:	
• آشنایی دانشجویان با انواع جراحی قلب و مراقبتهای آن	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- با تاریخچه جراحی قلب آشنا شود.	
۲- انواع تکنیکهای جراحی قلب بسته را بیان کند.	
۳- انواع تکنیکهای جراحی قلب باز را توضیح دهد.	
۴- اندیکاسیون های انواع تکنیکهای جراحی قلب را شرح دهد.	

مدت تدریس: ۲ ساعت	شماره جلسه: ۱۶
	عنوان جلسه: ادامه مراقبتهای جراحی قلب
هدف کلی:	
• ادامه آشنایی دانشجویان با انواع جراحی قلب و مراقبتهای آن	
اهداف رفتاری (در سه حیطه شناختی، نگرشی و حرکتی):	
در پایان این درس فراگیر بتواند:	
۱- مراقبتهای پرستاری قبل از اعمال جراحی قلب را شرح دهد.	
۲- مراقبتهای پرستاری پس از اعمال جراحی قلب را توضیح دهد.	

شیوه ارائه درس / فعالیت‌های یاددهی - یادگیری:

- سخنرانی با امکانات آموزشی شامل: ویدئو پروژکتور، وایت برد، لپ تاب و استریپ الکتروکاردیوگرام
- پرسش و پاسخ، برگزاری کنفرانس دانشجویی، کوئیز کتبی و شفاهی

وسایل کمک آموزشی:

- کلاس‌های حضوری: وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، استریپ الکتروکاردیوگرام، نمایش فیلم و عکس
- کلاس‌های مجازی: نرم افزارهای آموزش مجازی (سامانه نوید، ادوبی کانکت)

ارزشیابی (آغازین، تکوینی، پایانی):

- حضور منظم، سر وقت و فعال در کلاس
- پرسش و پاسخ کلاسی
- کوئیز شفاهی و کتبی
- امتحان میان ترم و پایان ترم

منابع:

- *Smeltzer, S.C, Bare, B.G, Hinkle, J.L, and Cheever, K.L. Brunner & Suddarth's Text book of Medical-Surgical Nursing last edition, Philadelphia: Lippincott Co.*
- *Urden, L.D, Stacy, K.M, Lough, M.E. The lan's critical care Nursing : Diagnosis and Management, last edition, St.louis: Mosby Co.*
- *Patricia Gonce Morton R.N.P.D. & Dorriek. Fontaine R.N.P.D. Essentials of critical care nursing: A Holistic Approach.*
- *The ICU Book. Paul L, Marino Ind latest edition.*
- *Dubin D. "Rapid Interpretation of EKG,S"*
- **مراقبت‌های پرستاری ویژه در بخش CCU، ICU و دیالیز، دکتر محمدرضا عسکری، ملاحظت نیک روان و حسین شیرینی (آخرین ویرایش).**

نام و نام خانوادگی تدوین‌کننده: هاجر حق شناس - فوزیه فرجی

تاریخ: بهمن ماه ۱۴۰۳